

ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Warszawa, dnia 2 listopada 2021 roku

BP.055.4.2021.SL

Pani
Ewa Dawidziuk
Dyrektor
Zespołu do spraw Wykonywania Kar
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Dyrektor

W nawiązaniu do wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich (pismo IX.517.141.2021.JP z dn. 21 czerwca 2021 r.), w sprawie zakazu pozostawiania osadzonych samotnie w celi mieszkalnej, poniżej przedstawiam stanowisko Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

W związku ze zdarzeniami odnotowanymi w polskich zakładach karnych i aresztach śledczych, Centralny Zarząd Służby Więziennej monitoruje kwestie bezpieczeństwa osadzonych, zwłaszcza w aspekcie potencjalnego ryzyka samobójstwa. Wynika to bezpośrednio z obowiązku określonego w art. 108 Kodeksu karnego wykonawczego, który obliguje służbę do zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonym przebywającym w jednostkach penitencjarnych. Zdarzenia w postaci samobójstwa osadzonych i ich okoliczności zawsze poddawane są przez kierownictwo Służby Więziennej dokładnej analizie, gdyż dotyczą najwyższej wartości jaką jest ludzkie życie.

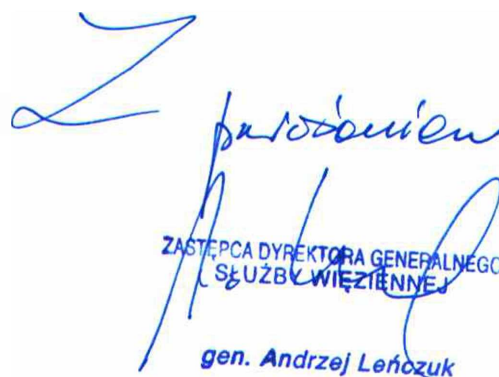
Szczegółowe działania funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej w tym zakresie, są uregulowane między innymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r., w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych, zarządzeniu nr 19/16 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14 kwietnia 2016 r., w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych oraz instrukcji Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nr 10/20 z dnia 5 listopada 2020 r., w sprawie zapobiegania samobójstwom osób pozbawionych wolności.

Prowadzony monitoring zjawiska autoagresji wśród osób pozbawionych wolności wskazuje, że wśród osadzonych, którzy dokonali samobójstw, coraz większy odsetek

stanowią osoby, u których nie zaobserwowano sygnałów świadczących o wysokim ryzyku, a w konsekwencji nie założono im Kart Osadzonych Zagrożonych Samobójstwem. Z tego powodu kierownictwo CZSW podczas odpraw służbowych wielokrotnie podnosiło kwestę potrzeby zwracania uwagi na ogół populacji osadzonych (profilaktyka presuicydalna I rzędu) oraz eliminowania potencjalnie niebezpiecznych sytuacji (np.: pozostawienie samotnie w celi), które mogą sprzyjać decyzji o targnięciu się na własne życie.

Powyższe działania dotyczą sytuacji opisanych w przedmiotowym wystąpieniu RPO. Wynika z niego m.in., iż Rzecznik dostrzega i rozumie fakt, iż to na dyrektorach jednostek penitencjarnych spoczywa obowiązek i odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa osobom pozbawionym wolności. W przypadku konieczności tymczasowego przemieszczenia osadzonego, by ten nie pozostawał sam w celi (np.: na czas nieobecności innego współosadzonego), jednostki stosują różne strategie dostosowane do aktualnych możliwości architektonicznych, kadrowych i organizacyjnych. Co do zasady w tym czasie realizowane są rozmowy osadzonego z wychowawcą i psychologiem, umożliwia się korzystanie z biblioteki, czy udział w zajęciach świetlicowych itp. Ponadto informuję, iż sposób postępowania w sytuacjach związanych z potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa był wielokrotnie tematem wewnętrznych odpraw służbowych, w ramach których Dyrektor Generalny Służby Więziennej zwracał uwagę także na konieczność prawidłowego rozmieszczania osadzonych.

Pragnę również zapewnić, że problematyka humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności pozostaje w stałym zainteresowaniu kierownictwa Służby Więziennej a wszelkie stwierdzone przypadki nieprawidłowości spotykają się ze stanowczą reakcją.

Zastępca Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej
gen. Andrzej Leńczuk

Wykonano w 2 egz.

1. Adresat
2. a/a